

๑. ยุทธศาสตร์ Strategic Promotion & Prevention Excellence , Service Excellence

แผนงานที่ ๖ : การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานสามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี
๒. เพื่อให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงสามารถควบคุมความดันโลหิตได้ดี
๓. เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนและความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน และผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง
๔. ลดอัตราการตายของผู้ป่วยหลอดเลือดสมองในโรงพยาบาล

๒. ชื่อโครงการ โครงการควบคุมความรุนแรงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง อำเภอนครไทย ปี ๒๕๖๑

๓. หลักการและเหตุผล

โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคอ้วนลงพุง เป็นโรคเรื้อรังที่เกิดจากปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น กรรมพันธุ์ อายุ และปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ เช่น ความอ้วน ความเครียด ขาดการออกกำลังกาย การบริโภคอาหารไม่ถูกส่วน การดื่มสุรา สูบบุหรี่ ถ้าหากประชาชนไม่มีการควบคุมปัจจัยดังกล่าว ย่อมมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวานหรือความดันโลหิตสูงได้ ซึ่งเมื่อเจ็บป่วยแล้วจำเป็นต้องรับภาระยาตลอดชีวิต หรือถ้าหากมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา ทำให้สูญเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น และตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายในเรื่องการควบคุมและป้องกันและรักษาโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ เป็นต้นมา โดยการยกระดับมาตรฐานการบริการสำหรับผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ให้มีประสิทธิภาพ เร่งรัดให้บริการค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง โดยแกนนำกลุ่มต่างๆ ให้คัดกรองประชาชนที่อายุตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป

จากผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมาพบว่าผู้ป่วยเบาหวาน และความดันโลหิตสูง มีภาวะแทรกซ้อนต่างๆเพิ่มมากขึ้นสาเหตุมาจากผู้ป่วยส่วนใหญ่ควบคุมระดับน้ำตาลและความดันโลหิตได้ไม่ดี พบว่าผู้ป่วยเบาหวานที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๗ และผู้ป่วยความดันโลหิตสูงคุมความดันได้ดี <math>< 140/90 \text{ mmHg}</math> คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๗ และพบว่าผู้ป่วยมีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ คือผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่เกิดภาวะแทรกซ้อนทางหลอดเลือดสมอง จำนวน ๕๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ ผู้ป่วยเบาหวานพบภาวะเบาหวานขึ้นตาที่ต้องรักษาด้วยเลเซอร์ ร้อยละ ๐.๗๒ ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงป่วยเป็นไตวายระยะ ๓-๕ คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานพบว่าผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่ขาดความรู้ และไม่ตระหนักถึงภาวะแทรกซ้อน รูปแบบในการปรับพฤติกรรมยังไม่ชัดเจน ชุมชนและครอบครัวยังขาดการมีส่วนร่วม ส่วนผู้ป่วยความโรคความดันโลหิตสูงพบว่าผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนส่วนใหญ่ ได้รับการรักษาไม่ต่อเนื่องจากการขาดนัด การปรับยาเองเนื่องจากไม่มีความรู้ และมีความเชื่อผิดๆ เรื่องกินยาที่ทำให้เป็นสาเหตุของโรคไตวาย

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการพัฒนางานการดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังระดับอำเภอนครไทยได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้ประชาชนกลุ่มป่วยเกิดความตระหนัก สามารถเข้าถึงระบบการดูแล และได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมศักยภาพให้สามารถดูแลพึ่งพาตนเอง รวมทั้งให้การช่วยเหลือผู้ที่เป็นโรคเบาหวานด้วยกัน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายในชุมชนให้ช่วยดูแลติดตามผู้ป่วย ให้ได้รับการดูแลที่เหมาะสมป้องกันและลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงได้

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง มีทักษะการดูแลตนเองและปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม สามารถควบคุมระดับน้ำตาลและความดันโลหิตได้ และลดการเกิดโรคแทรกซ้อน
๒. เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ได้รับการตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อน และได้รับการดูแลรักษาและส่งต่อตามมาตรฐาน
๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายในการดูแลและแก้ไขปัญหาโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง

๕. เป้าหมาย

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานควบคุมระดับน้ำตาลได้ร้อยละ ๕๐ และผู้ป่วยควบคุมระดับ ความดันโลหิตสูงได้ร้อยละ ๔๐
๒. เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ได้รับการตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อนและ ได้รับการดูแลรักษาและส่งต่อตามมาตรฐาน
  - ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการคัดกรองจอประสาทตา ร้อยละ ๘๐
  - ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจเท้า ร้อยละ ๖๐
  - ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการคัดกรองภาวะแทรกซ้อนทางไต ร้อยละ ๗๐
  - ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงได้รับการประเมิน CVD Risk ร้อยละ ๘๐
  - ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการรักษาส่งต่อ ร้อยละ ๑๐๐
๓. บุคลากรมีความรู้และทักษะในการควบคุมและป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานและ ความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๘๐
๔. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายในการดูแลและแก้ไขปัญหาโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูงครบทุก รพสต. และ PCU โรงพยาบาล

๖. กลุ่มเป้าหมาย

๑. ผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอนครไทย จำนวน ๑๕,๐๐๐ คน
๒. ผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่มีภาวะแทรกซ้อนในพื้นที่อำเภอนครไทย จำนวน ๒,๓๐๐ คน

/๗. พื้นที่ดำเนินการ...

๗. พื้นที่ดำเนินการ/สถานที่ดำเนินกิจกรรม

๑. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย
๒. หน่วยบริการปฐมภูมิในเขตอำเภอนครไทย ๒๑ แห่ง

๘. วิธีการดำเนินงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน

๑. ออกให้บริการใน รพ.สต.เครือข่าย จำนวน ๑๒ แห่ง ตามตารางปฏิบัติงาน
๒. บริการตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อน การดูแลรักษา และส่งต่อผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง
  - ๒.๑ ให้ความรู้และตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยเบาหวาน
  - ๒.๒ จัดหาวัสดุคัดกรองภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง
๓. กิจกรรมการดูแลเท้าด้วยตนเองและนัดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้าลดอาการขาเท้าในคลินิกเบาหวานร่วมกับงานแพทย์แผนไทยสัปดาห์ละ ๒ วัน และใน รพ.สต. หลัก ๑๑ แห่ง แห่งละ ๑ ครั้งต่อเดือน
๔. การประเมินความเสี่ยง CVD Risk ในผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง
  - ๔.๑ จัดกิจกรรมคัดกรองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงระดับสูง ในการเกิด CVD risk

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

รายละเอียดตามผังกำกับกิจกรรมโครงการ

๑๐. งบประมาณ

งบบริการควบคุม ป้องกันและรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๘๔๓,๗๒๐ บาท บาท (หนึ่งล้านแปดแสนสี่หมื่นสามพันเจ็ดร้อยยี่สิบบาทถ้วน) โดยค่าใช้จ่ายดังรายการต่อไปนี้

๑. กิจกรรมให้ความรู้โรคเรื้อรัง การรักษาระดับภาวะแทรกซ้อน และตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง
  - ๑.๑ ค่าวัสดุคัดกรองภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง
    - ค่าวัสดุ แผ่นตรวจระดับโปรตีนในปัสสาวะ (Urine strip ๒ แถบ (Protein, Sugar) จำนวน ๑,๕๐๐ test test ละ ๑.๒ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
    - ชุดน้ำยาตรวจ Microalbumin ratio (Urine microalbumin/Urine creatinine) ด้วยเครื่องอัตโนมัติ จำนวน ๕,๕๐๐ test test ละ ๑.๒ บาท เป็นเงิน ๑๒๑,๐๕๐ บาท
    - กระจกเก็บปัสสาวะ แบบใส ฝาเกลียว จำนวน ๑๕,๐๐๐ กระจก เป็นเงิน ๓๐,๑๕๐ บาท
    - ชุดตรวจระดับน้ำตาลในเลือดแบบเร็ว (แผ่นตรวจ DTX) จำนวน ๕๐๐ กล่อง เป็นเงิน ๔๔๕,๐๐๐ บาท

/ชุดน้ำยาตรวจ...

- ชุดน้ำยาตรวจระดับ Cholesterol ในเลือดด้วยเครื่องอัตโนมัติจำนวน ๑๑,๐๐๐ test เป็นเงิน ๑๓๐,๓๕๐ บาท
- ชุดน้ำยาตรวจระดับ Triglycerid ในเลือดด้วยเครื่องอัตโนมัติ จำนวน ๑๑,๐๐๐ test เป็นเงิน ๑๘๓,๓๗๐ บาท
- ชุดน้ำยาตรวจระดับ HDL-Cholesterol ในเลือดด้วยเครื่องอัตโนมัติ จำนวน ๑๑,๐๐๐ test เป็นเงิน ๔๔๘,๒๕๐ บาท
- ชุดน้ำยาตรวจระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (HBA๑c) ด้วยเครื่องอัตโนมัติ จำนวน ๔,๕๐๐ test เป็นเงิน ๔๘๓,๗๕๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการพัฒนางานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอำเภอหนองครกไทย

๑. นางสาวแววตา ขำแจ่ม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพร.นครไทย
๒. นายจักรกฤษณ์ ปานสมบัติ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สสอ.นครไทย
๓. นางจนิษฐา บัวชั้น	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพร.นครไทย

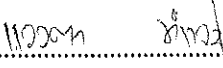
๑๒. การประเมินผล

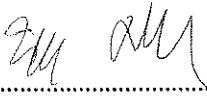
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล/ เอกสาร
๑. ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ได้รับการตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อน และได้รับการดูแลรักษาและส่งต่อตามมาตรฐาน	๑. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการคัดกรอง จอประสาทตา ร้อยละ ๖๐ ๒. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจเท้า ร้อยละ ๖๐ ๓. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการคัดกรอง ภาวะแทรกซ้อนทางไตร้อยละ ๙๐ ๔. ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการรักษา ส่งต่อร้อยละ ๑๐๐	HDC/DHDC
๒. สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่าย ในการดูแลและแก้ไขปัญหาโรคเบาหวานและ ความดันโลหิตสูง	๑. รพ.สต. ๒๐ แห่ง แห่งละ ๓ คน ๒. PCU นครไทย ๕ คน	เครือข่าย รพ.สต. และ PCU

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

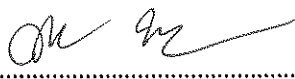
๑. ผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงมีภาวะแทรกซ้อนลดลง
๒. การตายของผู้ป่วยหลอดเลือดสมองในโรงพยาบาลลดลง
๓. ประชาชนและทีมเครือข่ายสุขภาพอำเภอนครไทยมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง
๕. ประชาชนในอำเภอมุ่งสู่ภาวะสุขภาพดีมีการปรับพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และเกิดเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งในทุกชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง

๑๔. การอนุมัติโครงการ

ลงชื่อ .... ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวแววตา ขำแจ่ม)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ .... ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวนฤมล ปันลี)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

อนุมัติโครงการ ควบคุมความรุนแรงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง อำเภอ นครไทย ปี ๒๕๖๑
จำนวน ๑,๘๔๓,๗๒๐ บาท บาท (หนึ่งล้านแปดแสนสี่หมื่นสามพันเจ็ดร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ .... ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสุภาพร ปรางค์เจริญ)
นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย

ผังกำกับกิจกรรมตามแผนงานโครงการควบคุมความรุนแรงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง อำเภอนครไทย ปี ๒๕๖๑

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ										ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.
๑. บริการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง ใน รพสต. เครือข่าย ๑๒ แห่ง ๑.๑ กิจกรรมให้ความรู้โรคเรื้อรัง การรักษาระยะแทรกซ้อน และตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อน ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒. จัดหาวัสดุคัดกรองภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ผู้รับผิดชอบ

ทีม NCD คป
สอ.
นครไทย